જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી કચેરી, સુરત

જિલ્લા સેવા સદન-૨, એ બ્લોક ત્રીજો માળ, અઠવાલાઈન્સ, સુરત

Phone No: (0261) 2662903, Fax No: 2662902, Email Id: *suratdeo@gmail.com*

ક્રમાંક RMSA/[illegible]/૨૦૨૨ 19054-90 તા.૨૪/૦૬/૨૦૨૨

પ્રતિ,

આચાર્યશ્રી,

સરકારી/અનુદાનિત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓ તમામ,

તાલુકા-તમામ,

જિલ્લો-સુરત.

વિષય -માધ્યમિક અને ઉચ્ચ માધ્યમિક શાળાઓમાં વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણની દરખાસ્ત બાબત.

ઉપરોક્ત વિષય અન્વયે આપ ને જણાવવાનું કે ધોરણ ૯થી ૧૨ની સરકારી/અનુદાનિત(ગ્રાન્ટેડ) માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓના જુદા જુદા ૧૩ ટ્રેડનાં વોકેશનલએજ્યુકેશન અંતર્ગત વોકેશનલવિષય કાર્યરત છે. તો સુરત જિલ્લામાં જે શાળાઓ વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ ચાલુ કરવા માગતી હોય તેમને દરખાસ્ત ફોર્મ ભરી જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી કચેરી ખાતે જમા કરવાનું રહેશે અને ભારત સરકાર મંત્રાલય અને સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટ શ્રી, એસએસએ કચેરી, સેક્ટર-૧૭, ગાંધીનગર ની મંજુરી મળ્યા બાદ શાળા વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ શરુ કરી શકશે.

બિડાણ:- દરખાસ્તફોર્મ અને માહિતી

જિલ્લાશિક્ષણાધિકારી
સુરત, જિ.સુરત.

નકલ સવિનય રવાના જાણ સારું :-

- માન.સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટ શ્રી, એસએસએ કચેરી, સેક્ટર-૧૭, ગાંધીનગર

વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ વિષય શરૂ કરવા માટેનું દરખાસ્ત ફોર્મ

વર્ષ : ૨૦૨૨–૨૩

શાળાનું નામ :– ....ડાયસ કોડ ....

સરનામું :– ....

કલસ્ટર :– .... તાલુકો .... જિલ્લો ....

આચાર્યશ્રીનું નામ :– .... મો.નં ....

એસએમડીસી અધ્યક્ષનું નામ :– .... મો.નં ....

શાળામાં ચાલતા ધોરણ:–

શાળાની કુલ સંખ્યા :– કુમાર .... કન્યા ....કુલ............ ધોરણ ૯ નું નામાંકન :– ....

વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ વિષય પસંદ કરનાર વિદ્યાર્થીની સંખ્યા :– કુમાર .... કન્યા ....કુલ........

શાળાનાં કુલ ઓરડાની સંખ્યા ....

વધારાનાં રૂમની સંખ્યા ....

પસંદ કરેલ ટ્રેડ(વિષય)નું નામ :– (૧)...................................(૨)............................

નજીકની ITI/KVK/PMKVY નું નામ :– ....

નજીકમાં આવેલ કંપની કે મીલનું નામ :– ....

આમ ઉપર મુજબ અમારી શાળામાં ભૌતિક અને સામાજિક પરિસ્થિતિ ધ્યાનમાં રાખીને અને જરુરિયાત મુજબ વોકેશનલ એજ્યુકેશન અંતર્ગત વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ વિષય (૧)........................ (૨) .... પસંદ કરવામાં આવેલ છે. જેથી આ દરખાસ્ત ધ્યાને લઈ વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ વિષય શરૂ કરવાની મંજૂરી આપવા વિનંતિ.

આચાર્યના સહી/સિક્કા

વોકેશનલ શાળાની દરખાસ્તમાં આવરી લેવાના મુદ્દાઓ

૧. દરખાસ્ત સરકારી અને અનુદાનિત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર મા. શાળાઓ જ કરી શકશે.

૨. દરખાસ્ત શાળાના લેટરપેડ પર આચાર્ય દ્વારા જ થવી જોઇએ.

૩. દરખાસ્ત જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રીને સંબોધીને જ કરવાનું રહેશે.

૪. દરખાસ્ત કરનાર શાળામાં ધો ૯ માં ઓછામા ઓછું ૪૦ બાળકોનું નામાંકન છેલ્લા વર્ષના યુ-ડાયસ મુજબ હોવું જોઇએ.

૫. દરખાસ્ત કરનાર શાળા પાસે વોકેશનલ એજયુકેશન માટે ઓછામાં ઓછા ૧ રૂમની વ્યવસ્થા જરૂરી છે.

૬. શાળાની દરખાસ્તમાં શાળાના આચાર્યશ્રીએ પોતાની શાળા માટેનો વોકેશનલ વિષય બિનચૂ[illegible] દર્શાવવાનો રહેશે.

૭. સ્કીલ ગેપ એનાલીસીસ અને સ્થાનિક રોજગારીને ધ્યાનમાં રાખીને વોકેશનલ વિષયની પસંદગી કરવી.

૮. ધોરણ ૯ માં ૪૦ વિદ્યાર્થીઓનું નામાંકન હોય તો એક ટ્રેડ મળવાપાત્ર રહેશે. તેમજ જો ૮૦ કે તેથી વધુ વિદ્યાર્થીઓ હશે તો ૨ ટ્રેડ માટે દરખાસ્ત કરવાની રહેશે જે ભારત સરકારની મંજુરી મળેથી તેમાં શૈક્ષણિકકાર્ય શરૂ થઇ શકશે.

૯. વોકેશનલ વિષય પસંદ કરેલ શાળાઓએ સબંધિત ટ્રેડ અંગે SMDC કક્ષાએ ઠરાવ કરવાનો ર[illegible]

૧૦. જો કોઇ શાળા માત્ર ધો ૧૧ અને ધો ૧૨ ની હોય તો પ્રથમવર્ષ ધો ૧૧ માં વોકેશનલ વિષ[illegible] દાખલ કરવાની દરખાસ્ત કરી શકશે.

૧૧. આ દરખાસ્ત સાથે સંભવિત વિદ્યાર્થીઓની પ્રમાણીકરણ સાથેની યાદી પણ તૈયાર કરવાની રહેશે.

વોકેશનલ એજ્યુકેશનની માહિતી (ડીઈઓશ્રી /શાળાઓ) માટે (બિડાણ-૩)

ભારત સરકારના માનવ સંશાધન વિકાસ મંત્રાલય દ્વારા વર્ષ ૨૦૧૫ માં માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓ ધો ૯ થી ૧૨ ના વિદ્યાર્થીઓમાં વ્યાવસાયિક સજ્જતા કેળવાય તેમજ વિદ્યાર્થીઓને જુદા-જુદા ઔદ્યોગિક વિકલ્પોનો [illegible] તેમજ આસપાસની કામગીરીનો અનુભવ તેમજ કૌશલ્ય વિકાસની તકો પ્રાપ્ત થાય તે હેતુથી RMSA અંતર્ગત વોકેશનલ વિષય દાખલ કરવામાં આવેલ.

વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ ની સ્થિતિએ રાજ્યની ૩૪૧ જેટલી સરકારી અને અનુદાનિત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં વોકેશનલ એજ્યુકેશન કાર્યરત છે પરંતુ National Education Policy-2020 (NEP) મુજબ વર્ષ 2025 સુધીમાં ૫૦ % વિદ્યાર્થીઓને વોકેશનલ એજ્યુકેશન અંતર્ગત આવરી લેવાના થાય છે. આ માટે સમગ્ર શિક્ષા ફ્રેમવર્ક ૨૦૧૮ મુજબ જે શાળાઓમાં વોકેશનલ વિષય આપવા માટે માધ્યમિક શાળાઓમાં નામાંકન ની Criteria Project Approval Board ની મીટીંગમા એપ્રાઈઝલ વખતે નામાંકનની વિગતો ધ્યાને લે છે.

૧. ધો ૯ માં ૪૦ થી ૭૯ સુધીનું નામાંકન છે. તેવી શાળાઓને ૧ વોકેશનલ વિષય

૨. ધો ૯ માં ૮૦ કે ૮૦ થી વધુ નામાંકન છે. તેવી શાળાઓને બે જુદા-જુદા ટ્રેડમાં વોકેશનલ વિષય દાખલ કરવામાં આવેલ છે.

આ ઉપરાંત PSSCIVE Bhopal દ્વારા આ સિવાય તૈયાર કરવામાં આવેલ કોર્સીસની યાદી પણ આ સાથે સામેલ છે. (બિડાણ-૧)

ઉપરોક્ત યાદી પૈકી આપના જિલ્લાની ભૌગોલિક અને ઔદ્યોગિક વિષયોની / ક્ષેત્રોની જરૂરિયાત તેમજ ભાવિ કારકીર્દિને ધ્યાનમાં રાખીને આપના માધ્યમિક શાળાના આસપાસના વિસ્તારના બાળકોને ઉપયોગી થાય તેવા વિષયોની પસંદગી કરી આપના જિલ્લાની જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રીની કચેરીને આપની શાળાના લેટરપેડ ઉપર વિદ્યાર્થીઓની યાદી પસંદગી કરેલ ટ્રેડની વિગતો સાથે રાજ્ય કચેરી ગાંધીનગરને મોકલી આપશો. જેથી આગામી વર્ષના બજેટમાં આપની શાળાને વોકેશનલ વિષય આપી વિદ્યાર્થીઓના વોકેશનલ વિષયના માર્ગદર્શનમાટે ટ્રેનર્સ, લેબોરેટરી, માર્ગદર્શન અને શૈ.સાહિત્ય માટે માર્ગદર્શન અને સપોર્ટ પૂરો પાડી શકાય.

વોકેશનલ એજ્યુકેશન સ્કૂલ શાળાની ભૂમિકા

સમગ્ર શિક્ષા અંતર્ગત જે માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓ ની વોકેશનલ એજ્યુકેશન માટે ઇમ્પ્લીમેન્ટ કરેલ છે અને શિક્ષણ મંત્રાલય (MoE) દ્વારા શાળાની વોકેશનલ વિષય ની દરખાસ્તને મંજૂરી આપવામાં આવી હોય તે શાળા રાજ્ય કચેરી સમગ્ર શિક્ષા દ્વારા શાળાના આચાર્યશ્રી/નોડલશ્રીને બે દિવસની તાલીમ આપવામાં આવશે. તેમજ આ માટે વિદ્યાર્થીઓને શાળામાં રહીને જ થીયરી તેમજ પ્રેક્ટીકલ વિષયનું શિક્ષણ અને અનુભવ પ્રાપ્ત કરવાનો છે. આ માટે તેઓએ માત્ર Industry Visit અને Internship માટે નજીકના વિસ્તારમાં જવાનું થશે. વોકેશનલ વિષય માટે જરૂરી પુસ્તકો, લેબ સેટઅપ, કાચી સામગ્રી, વોકેશનલ ટ્રેનર્સની સુવિધા માટેના તમામ ખર્ચની જોગવાઈ સમગ્ર શિક્ષા અંતર્ગત કરવામાં આવશે. જેથી વિદ્યાર્થીને વોકેશનલ માટે કોઈપણ પ્રકારનો આર્થિક ખર્ચ કરવાનો થતો નથી.

1. ધોરણ ૯ થી ૧૨ ના વોકેશનલ વિષયના વિદ્યાર્થીઓના શિક્ષણ અને માર્ગદર્શન માટે એજન્સી મારફત વોકેશનલ ટ્રેનરની નિમણૂક કરવામાં આવશે
2. શાળામાં પસંદ કરેલ ટ્રેડના પ્રેક્ટિકલ માટે લેબ સેટ અપ કરવામાં આવશે.
3. વિદ્યાર્થીઓને વિનામુલ્યે વોકેસનલ વિષય ના પુસ્તકો પુરા પાડવામાં આવશે.
4. શાળાના વિદ્યાર્થીઓને કારકિર્દી અંતર્ગત માર્ગદર્શનની સુવિધા આપવામાં આવે છે.
5. વોકેસનલ અંતર્ગત ગેસ્ટ લેક્ચરર , ઇન્ડસ્ટ્રી વિઝીટ, ઇન્ટર્નશિપ અને Entrepreneurship અંતર્ગત માર્ગદર્શન આપવામાં આવશે.
6. ધોરણ -૧૦ અને ૧૨ માં વિદ્યાર્થીઓની બોર્ડની પરીક્ષા માટે આયોજન અને માર્ગદર્શન
7. વિદ્યાર્થીઓને પોતાના કૌશલ્યોના વિકાસ માટે જીવંત અનુભવોની પ્રવૃત્તિઓ અને તકો
8. જિલ્લા અને રાજ્ય કચેરી દ્વારા સતત માર્ગદર્શન
9. સ્થાનિક કલા અને ઉદ્યોગોની જરૂરિયાત ને પ્રોત્સાહન અને તેવા વોકેસનલ ટ્રેડની પસંદગી
10. સ્થાનિક સફળ વ્યવસાયકારોનુ પ્રેરક માર્ગદર્શન
11. કારકિર્દી માટે એસએસમેન્ટ અને શૈક્ષણિક સલાહકારો દ્વારા ઓનલાઇન માર્ગદર્શન
12. જિલ્લાના જુદા -જુદા ઉદ્યોગોનો પ્રવાસ અને વર્કશોપ

વોકેશનલ ક્વોલિફિકેશન વિષયની વિગતો (બિડાણ-૪)

(શાળા અને વિદ્યાર્થીઓ માટે)

- આ વિષય પોર્ટલ માં દાખલ કરવામાં આવેલ છે. જેમાં ધોરણ ૯ માં નવા વિષય નક્કી માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ ના (૨૦૧૭-૧૮) પત્ર મુજબ આપવાના થાય છે.
- ધોરણ ૧૦ માં જૂથ-૩ માં ભાષા જૂથ-૩ માં હિન્દી અને સંસ્કૃત વિષયના વિકલ્પમાં આ વિષય પસંદ કરવાનો રહે છે.
- આ વોકેશનલ પ્રેક્ટિકલ વિષય હોવાથી ચિત્ર, કમ્પ્યુટર જેવા પ્રેક્ટિકલ વિષયો વિદ્યાર્થી રાખી શકશે નહીં.
- ધોરણ – ૯ માં વોકેશનલ વિષય રાખનાર વિદ્યાર્થીએ ધોરણ -૧૦ માં પણ આ વિષય ફરજીયાત રાખવાનો રહે છે. જેથી વિદ્યાર્થીને NSQF – LEVEL-2 નું Skill development નું પ્રમાણપત્ર મળે છે. જે ITI ના Non-Technical ૧ વર્ષના કોર્ષને સમકક્ષ થાય છે.
- ધોરણ -૧૧માં આર્ટ્સ અને કોમર્સ ના વિદ્યાર્થીઓ લેવલ -૩ માં આ વિષય ચાલુ રાખી શકે છે. પરંતુ ચાલુ રાખનાર વિદ્યાર્થીઓ એ ધોરણ ૧૨ માં પણ આ વિષય ચાલુ રાખવાનો રહે છે.
- ધોરણ -૧૨ માં આ વિષય માં ઉત્તીર્ણ થનાર વિદ્યાર્થીને National Skill Qualification Framework (NSQF)- LEVEL-4 નું પ્રમાણ પત્ર મળે છે. જે ITI ના Non-Technical ૧ વર્ષના કોર્ષને સમકક્ષ થાય છે
- વોકેશનલ વિષય રાખનાર વિદ્યાર્થીને કારકિર્દી માર્ગદર્શન અને ઇન્ટર્નશિપ અને પ્લેસમેન્ટ ની પણ તકો પૂરી પાડવામાં આવે છે.
- સમગ્રશિક્ષા દ્વારા ઓનલાઈન અને ઓફલાઈન શિક્ષણ ની સુવિધા આપવામાં આવે છે.
- વોકેશનલ અંતર્ગત આ સ્કિલ તાલીમ વોકેશનલ ટ્રેનર અને તજજ્ઞો દ્વારા આપવામાં આવતી હોવાથી વિદ્યાર્થીઓમાં સ્થાનિક ક્ષેત્ર ના વ્યવસાયોમાં રોજગાર મેળવવા માટેની તકો રહેલી છે.
- આપની શાળાના વિદ્યાર્થીઓ માટે વોકેશનલ વિષય પ્રારંભ કરી વિદ્યાર્થીની સ્કિલ ડેવલોપમેન્ટ ની પ્રક્રિયામાં સહભાગી બનશો.
- વોકેશનલ સબંધિત આપના પ્રશ્નો માટે રાજ્ય કચેરી ના 9898267389 પર સંપર્ક કરી વધુ વિગતો

આમ વોકેશનલ શાળાના આચાર્યશ્રી એ આ વિષયની પસંદગી કરે ત્યારે તેમને વોકેશનલ ટ્રેનરના સપોર્ટથી નીચે મુજબની કામગીરી કરવાની થાય છે.

1. સૌ પ્રથમ વોકેશનલ ટ્રેનર દ્વારા ધોરણ -૯ માં દાખલ થયેલ વિદ્યાર્થીઓ અને વાલી નુ વોકેશનલ વિષય કાઉન્સેલીંગ
2. વોકેશનલ વિષય પસંદ કરેલ વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસક્રમ અને મુલ્યાંકન તેમજ અન્ય આનુષંગિક માહિતી આપવી
3. વિદ્યાર્થીની હાજરી , અભ્યાસક્રમ મુજબ શિક્ષણ , પ્રેક્ટીકલ અને મુલ્યાંકન પ્રક્રિયા
4. જરૂરી માહિતી અને ગ્રાંટ માટેની ફાઇલો , પત્રકો અને હિસાબો ની નોંધણી.
5. સ્થાનિક ઔદ્યોગિક સંસ્થાઓ સાથે સંકલન
6. શાળામાં કેરીયર કોર્નર પ્રવૃત્તિઓનુ આયોજન